

ÉDESANYÁM EMLÉKÉRE

A legtöbb ember hiszi, hogy léteznek előjelek, de ezeket gyakran csak utólag vélik felismerni. Édesanyám sokszor elmesélt egy ilyen történetet, mely szerinte előrejelezte azt az élete végéig tartó nagy fájdalmat, amit sohasem hevert ki. Mi ezt csodaként fogtuk föl. Csoda, amely arról szólt, ami később a szerelmesekkel megtörtént, s ami emlékként maradt meg a családban. Édesanyám halála napjáig emlegette, de engem is kísér egész életem során. Nagyjából így szokta előadni:

„A szülői házban volt egy artézi¹ kút. A felső része zöldre volt festve, keresztbe szögezett lécekből kis házikóforma védte, melyet futórózsa borított be, apukáék ültették. 1944. november 3-án, a születésnapom előtti estén, mielőtt nyugovóra térünk volna, Jancsi és én egy kicsit egyedül kívántunk maradni, és kimentünk a kúthoz, megcsókolni egymást, ölelkezni. Egyszer csak Jancsi a már jórészt elhervadt, apró futórózsák és a kút mögött egy dús, nagyra nyílt tearózsát vett észre. Ez igazán furcsa volt, hiszen a kertekben már minden elvirágzott, a levelek is jórészt lehullottak.

Leszakította, és odanyújtotta nekem, mondván:

- Pötyikém, ezzel a ritka szép rózsával felköszöntelek születésnapod alkalmával.
- Köszönöm, Jancsikám, de hát nekem csak holnap van a születésnapom.
- Nem baj, kedvesem, ki tudja, mit hoz a holnap.

És láss csodát: a rózsabokor soha többé nem virágzott.

Bözsike – édesanyám – születésnapja másnapra, november 4-ére esett. Azon a napon veszítette el örökre a férjét, édesapámat, akit én soha nem láthattam.



Bözsike

¹ Valójában kerekcs kútról van szó, amelyet a család tévesen nevezett artézinek.



Komáromi Bözsike és Maros János, eljegyzés

Ahogy múltak a hetek, hónapok, édesanyám terhessége mind előrehaladottabb lett, vágyakozott fiatal férje után. Semmit sem tudott róla. Eljött a következő év márciusa, amikor megszülettem. Ez olyan mély fájdalmas érzést váltott ki belőle, ami versírásra készítette. Esküvőjük előtt három évig várt a szerelem beteljesülésére, majd miután rátalált és testében megfogant forró szerelmük gyümölcse, három hónapos terhesen rászakadt a tragédia, eltűnt mellőle a párja. Szomorúan boldog volt megszületésem után. Amikor kezdett halványodni a remény, írt az ő Jancsijának egy szívhez szóló verset. Oda... Valahova... A messzi távolba – ahogy még akkor gondolta.

Ősz volt, hideg ősz, sárgultak a levelek,
míg súgtam a füledbe, Jancsikám, szeretlek.
Súgnám én most is, de vajon hol lehetsz,
hova vitte, édesem, azok a rossz emberek?
Hova is gondoljak, hol is szomorkodhatsz,
édes anyukádról vajon mit álmodhatsz?

Álmodtad-e már, hogy van egy kislányod,
kit Tündikének hívnak, hisz az volt minden álmod?
Gondolod-e, hogy nemcsak mint feleség már,
hanem Pötykösöd mint édesanya vár?

Hogyha egyszer boldogok leszünk,
elmeséljük egymásnak szomorú életünk.
Bízzál az Istenben, Jancsikám,
Hisz csak ő segíthet rajtunk igazán.

Ez a vers is a történethez tartozik. Hiszen volt egy szerelem, született egy félárva kisgyermek, akit fel kellett nevelni. Bözsike szinte még maga is gyermek volt, mégis tudatában volt annak, hogy milyen nehéz idők várnak rá és gyermekére.

Ez a romantikus elbeszélés talán nem is illik a könyvbe, de pontosan érzékelteti, hogy milyen mély érzelmi szakadékok keletkeztek a magára maradt asszonyok életében. Hogy milyen érzések tomboltak bennük, és keveredtek hol a bánat, hol az öröm a reménnyel.

Mert mindig: „a remény hal meg utoljára.”